

تحلیل مکانی فضایی بافت شهری با تاکید بر نقش محوری محلات نمونه موردی (شهر نائین)

آزاده برزو اصفهانی^{1*}، فاطمه فرازبخت²

- 1- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، کارشناس کارگروه تخصصی امور زیر بنایی و
Azadeh.borzu@yahoo.com شهرسازی اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان
2- کارشناس ارشد طراحی شهری، مدرس موسسه آموزش عالی انش پژوهان اصفهان-ایران،

Fa.faeazarchi@gmail.com

چکیده

در دوره تحولات جدید شهرنشینی و مشکلات ناشی از آنها، مراکز و بافتهای تاریخی شهرها بیش از سایر نقاط شهری در معرض تأثیرات توسعه شهری قرار گرفته اند. چنانکه پیامدهای این موضوع را در سیمای شهرهای تاریخی دنیا و به ویژه شهرهای تاریخی ایران، به روشنی می توان دید. بررسی و تحلیل رشد و توسعه مکانی فضایی شهرها و نیز شناخت عوامل و نیروهای موثر بر ساختار فضای شهری، فرایند اجتماعی - سیاسی شهرها و تأثیرات آنها در زندگی کنونی ضرورت می یابد. نسل جدید شهرنشینان از آنجا که احساس تعلق خاطر قوی نسبت به فضای شهر ندارند در حفظ و نگهداری و ساختن آن احساس مسئولیت، تعهد و مشارکت نمی کنند به همین دلیل نیز به راحتی قواعد، قوانین و هنجارهای شهرنشینی و شهروندی را زیر پا گذاشته و بعضاً امکانات و خدمات شهری را تخریب یا به آن آسیب می رسانند، چرا که آنها را از آن خود نمی دانند. احیای هویت شهری در گروه هضم و جذب گروههای جدید در بافت و محلات شهر و از این طریق تقویت احساس مسئولیت و تعهد اجتماعی و آموزش فرهنگ شهر نشینی و شهروندی است. بافتهای تاریخی و قدیمی شهرهای کشور که در اغلب موارد هسته اولیه و اصلی آن شهرها را تشکیل می دهد، از یک طرف جزو میراث فرهنگی و تاریخی آن شهرها محسوب شده و حفظ، بهسازی کالبدی و توانمند سازی عملکردی آنها اجتناب ناپذیر می باشد و از طرف دیگر اغلب این بافتها با گذشت زمان و عدم توجه و نگهداری مناسب، دچار فرسودگی و اضمحلال کالبدی و عملکردی می گردند. شناسایی وضعیت کالبدی و عملکردی این بافتها به منظور برنامه ریزی و مدیریت حفظ و نگهداری آنها از اقدامات اولیه و مهمی است که باید صورت پذیرد.

بر این اساس در این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی ضمن بررسی مبانی نظری مکان و فضا بافت تاریخی شهر نائین از نظر رشد و توسعه مورد ارزیابی قرار گرفته و در نهایت جهت ارتقا کیفی کالبدی فضایی این بافت پیشنهاداتی ارائه می گردد.